

**REGIJSKO SELEKCIJSKO TEKMOVANJE S PODROČJA
SLOVENŠČINE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE
2023/2024**

NEVIDNI SVETОВI

- 1. in 2. letnik – gimnazijski programi**
1. in 2. letnik – srednji strokovni programi

Marjan Tomšič: Šavrinke

NAVODILA ZA PISANJE RAZLAGALNEGA SPISA

Čas pisanja: 90 minut

VELIČINA MALEGA ČLOVEKA

Katina je razmišljala. Trideset lir je bilo dosti. Pri njem je dobivala dvajset jajc, včasih več, včasih manj. Oktobra, do konca novembra bi se ji vrnilo. Ni se mogla odločiti. Vseeno se ji je zdelo preveč. To je začutil tudi Stevo, zato je pohitel: »Pa daj, koliko moreš. Znan, nanka tebe ni lahko ...« In tako mu je Katina posodila petindvajset lir. Ko je lire že držal v rokah, se ji je nenadoma zazdel ubožen, majhen in potr, in se ji je zasmilil. V mošnjčku je hitro otipala petico in mu jo porinila na dlan.

Bil je že večer, ko se je vrnila k teti Nini, kjer je pustila osla. Bila je slabe volje in jezna na samo sebe. Izgubila je štirideset lir, kar tako, mimogrede. Ji bodo vrnilo, res. Ali z jajci in počasi, šoldi pa so šoldi. A jutri jo bo kdo prosil, naj posodi, ker je umrl brat, oče, mati ... In ji bodo ponujali jajca ali pa kokoš, petelina. Ona pa jim ne bo mogla odreči, ker ima takšno srce, ker se ji smilijo. In tako bo revež posodil revežu.

Pa kakšna bi morala biti, da jim ne bi dala? Vse, kar so pridelali, so ti bušci spreminjali v lire: jajca, kokoši, krompir, prašiča, kozo, ovco ... vse, da so lahko plačevali davke, da jim niso prišli rubit. A jih ni videla vsak dan, kaj jedo! Jajce so razbili samo za porodnico in za tistega, ki je bil na smrt bolan. In kokoš so ubili le, če se je kdo poročil ali umrl ali rodil. Sicer pa se je na krožnikih iz dneva v dan menjaval krompir z zeljem, repa s fižolom, polenta pa je bila že za praznik.

Katini je šlo na jok, in klela je. Vse hkrati.

»Kaj je s tobom, mila moja?« jo je pozdravila teta Nina.

A Katina je odgovorila: »Znaš, Nina, tu življenje ni vrjedno, da ga živimo! Buljše be blo, da mremo.«

»Eh, kakova si mi danas, Katinica! Kaj te je san vrag srečo?«

»Bug me nanka ni mogo, zakaj na tje zemle ga ni, ga ni blo en ga ne bo,« je odgovarjala.

Teta Nina se je kar prekrižala. Potem pa se je zazrla v njen obraz in je molčala. V hipu je začutila vse to, kar je nocoj mučilo ubogo Katino.

(Marjan Tomšič, 2023: *Šavrinke*. Ljubljana: Beletrina. Str. 86, 87.)

Na podlagi odlomka in celotnega romana označite Katino, predvsem njen govor in razmišljanje o življenju. Pojasnite, kako ste doživeli spopadanje malega istrskega človeka z življenjskimi preizkušnjami.

Povzemite dva dogodka iz romana Šavrinke, ki sta se vas zaradi prikaza premagovanja življenjskih težav najbolj dotaknila. Kakšno vlogo imata izbrana dogodka v zgradbi romana?

Presodite vlogo ženskih književnih oseb pri premagovanju revščine in aktualnost romana glede na solidarnost družbe danes.

Želimo Vam uspešno pisanje.

